

RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIASTKOWO
ZA LATA 2004- 2006 ORAZ 2007- 2008

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Realizacja poszczególnych zadań przeznaczonych do realizacji w okresie obejmującym lata 2004-2006 zawartych w programie ochrony środowiska dla gminy Miastkowo	3
III. Monitoring programu ochrony środowiska dla gminy Miastkowo w latach 2004- 2006	11
IV. Realizacja poszczególnych zadań przeznaczonych do realizacji w okresie obejmującym lata 2007-2008, zawartych w programie ochrony środowiska dla gminy Miastkowo	12
V. Monitoring programu ochrony środowiska dla gminy Miastkowo w latach 2007- 2008	16
VI. Podsumowanie	17

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art.18 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r.- Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008r. Nr 25, poz. 150) organ wykonawczy gminy co 2 lata przedstawia radzie gminy raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska.

Gminny „*Program Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo*” przyjęty został Uchwałą Nr XV/88/04 Rady Gminy Miastkowo z dnia 30 sierpnia 2004 roku. Opracowanie powyższe obejmować będzie 2 okresy sprawozdawcze. Pierwszy obejmuje lata 2004- 2006 oraz drugi okres lata 2007-2008.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji przedmiotowego programu. Sam „*Program Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo*” jest natomiast spójny z dokumentami wyższego szczebla: programem wojewódzkim i programem powiatowym.

Źródłem informacji niezbędnych do sporządzenia powyższego raportu są informacje:

- uzyskane w Urzędzie Gminy Miastkowo;
- uzyskane w Miejskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łomży;
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego - Bank Danych Regionalnych;
- wyniki kontroli przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku.

II. REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ PRZEZNACZONYCH DO REALIZACJI W OKRESIE OBEJMUJĄCYM LATA 2004-2006, ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTKOWO

Jak wspomniano, cele zawarte w „*Programie Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo*” są spójne z celami zawartymi w „*Programie Ochrony Środowiska Powiatu Łomżyńskiego na lata 2004 - 2014*”.

Misja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Łomżyńskiego brzmi:

*„OD BIEBRZY PRZEZ NAREW PO PISĘ
Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego
szansą rozwoju powiatu łomżyńskiego”*

Będzie ona realizowana przez następujące priorytety:

- 1) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego.
- 2) ochrona wód i racjonalna gospodarka wodno – ściekowa.
- 3) zwiększenie liczby terenów leśnych.
- 4) unikanie zagrożeń ekologicznych i racjonalna gospodarka odpadami.
- 5) edukacja ekologiczna.
- 6) zrównoważony rozwój gospodarczy i monitoring środowiska

Przełożeniem misji dla gminy Miastkowo jest:

Szybki rozwój infrastruktury w celu ochrony środowiska naturalnego

Misja powyższa realizowana jest przez cele i zadania strategiczne z punktu widzenia gminy, które zapisane są w „Strategii rozwoju gminy” oraz „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo” . Należą do nich:

- 1) poprawa i tworzenie bazy sportowo- rekreacyjnej i wypoczynkowej.
- 2) wprowadzenie gminnego systemu bezpieczeństwa.
- 3) aktywny program opieki społecznej.
- 4) dążenie do poprawy bytu ludności poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, ściąganie inwestorów i rozwój przetwórstwa.
- 5) promocja gminy i tworzenie dogodnych warunków dla inwestorów.
- 6) rozwijanie infrastruktury technicznej:
 - budowa oczyszczalni i kanalizacji gminy w 50%,
 - przeprawa przez rzekę Narew,
 - wybudowanie sieci gazowniczej na terenie gminy w 50%,
 - zwodociągowanie każdej wsi,
 - modernizacja i budowa oświetlenia w każdej wsi,
 - poprawa jakości dróg w gminie,
 - utwardzenie dróg gminnych w 100%.

7) podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców:

- system edukacji ekologicznej – efekty widoczne po upływie 3 lat,
- promowanie rolnictwa ekologicznego i produkcji artykułów ekologicznych,
- przekwalifikowanie 20 gospodarstw rolnych na produkcję ekologiczną,
- system ścieżek rowerowych,
- promowanie odnawialnych źródeł energii.

W „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo” cele podzielono na cele długoterminowe obejmujące lata 2004-2014 oraz przez cele krótkoterminowe (szczegółowe) w ramach każdego z celów długoterminowych, realizowane w latach 2004 - 2007.

Cel 1

Budowa infrastruktury służącej ochronie środowiska

Główne cele krótkoterminowe to:

- zwodociągowanie gminy,
- budowa stacji uzdatniania wody,
- zapewnienie oczyszczania ścieków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- budowa oczyszczalni ścieków,
- budowa sieci kanalizacji,
- budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków,
- budowa zbiorników retencyjnych,
- budowa dróg,
- modernizacja kotłowni,
- budowa ścieżek rowerowych,
- budowa gazociągu.

W ramach osiągnięcia celów wykonano następujące zadania :

Rok 2004

- wykonanie mapy pod oczyszczalnię ścieków przy Gminnym Ośrodku Kultury w Miastkowie - **koszt inwestycji- 976 złotych**,
- asfaltowanie drogi w miejscowości Miastkowo - **koszt inwestycji - 20 088 złotych**,
- remont stropu budynku byłego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Miastkowie – **koszt inwestycji - 14 396 złotych**.

Rok 2005

- budowa wodociągu Drogoszewo – Rydzewo- Rydzewo Gazdy- Kuleszka – Kaliszki- Nowosiedliny – **koszt inwestycji – 988.431 złotych**,
- budowa przydomowej oczyszczalni ścieków przy Gimnazjum Publicznym w Miastkowie - **koszt inwestycji – 18.354 złotych**,
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Miastkowo- **koszt inwestycji - 389.450 złotych**,
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Gałkówka - **koszt inwestycji - 18.056 złotych**,
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Miastkowo - **koszt inwestycji - 10.370 złotych**,
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Zaruzie (opracowanie lewostronnego wtórnika) - **koszt inwestycji – 4.636 złotych**,
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Czartoria - **koszt inwestycji - 26.728 złotych**,
- budowa chodnika z kostki brukowej przy Gimnazjum Publicznym w Miastkowie – **koszt inwestycji - 13 890 złotych**.

Rok 2006

- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Gałkówka - **koszt opinii sanitarnej za uzgodnienie projektu decyzji - 216 złotych**,

- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Miastkowo - **koszt opinii sanitarnej za uzgodnienie projektu decyzji - 408 złotych,**
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Zaruzie - **koszt opinii sanitarnej za uzgodnienie projektu decyzji - 204 złotych,**
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Czartoria - **koszt opinii sanitarnej za uzgodnienie projektu decyzji - 441 złotych.**

W ramach realizacji celu 1, w latach 2004 – 2006 na zadania związane z ochroną środowiska wydatkowano 1.506 644 złotych.

Zadania zostały zrealizowane połowicznie. Wykonano jedną przydomową oczyszczalnię ścieków, 239 przyłączy wodociągowych. Nie wykonano natomiast zadań związanych z termomodernizacją budynków, wymianą ogrzewania na alternatywne źródła energii, budową ścieżek rowerowych, budową gazociągu, budową zbiorników retencyjnych.

Cel 2

Edukacja ekologiczna

Główne cele krótkoterminowe to:

- system edukacji ekologicznej,
- promowanie rolnictwa ekologicznego i produkcji artykułów ekologicznych,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach,
- propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- wspieranie instytucji zajmujących się ochroną środowiska,

W ramach osiągnięcia celów wykonano następujące zadania :

Rok 2004

- organizacja konkursu czystości (selektywna zbiórka odpadów) dla dzieci i młodzieży- **8.912 złotych**

Rok 2005

- organizacja konkursu czystości (selektywna zbiórka odpadów) dla dzieci i młodzieży – **8.684 złotych**

Rok 2006

- organizacja konkursu czystości (selektywna zbiórka odpadów) dla dzieci i młodzieży – **8.994złotych**

W ramach realizacji celu 2 na zadania związane z edukacją ekologiczną wydatkowano kwotę 26.589 złotych. Środki pochodziły z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Głównym zadaniem konkursu było kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej oraz promowanie działań proekologicznych, w tym selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu.

Cel 3

Gospodarka odpadami

Główne cele krótkoterminowe to:

- kompleksowa gospodarka odpadami,
- segregacja odpadów,
- recykling,
- selekcjonowanie odpadów na składowisku,
- bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

W ramach osiągnięcia celów wykonano następujące zadania :

Rok 2004

- wywóz odpadów od mieszkańców gminy – **69.355 złotych**,
- zakup kontenerów do zbiórki odpadów komunalnych – **8.784 złotych**.

Rok 2005

- - wywóz odpadów od mieszkańców gminy – **90.943 złotych**,
- zakup kontenerów do zbiórki odpadów komunalnych – **23.424 złotych**,
- likwidacja „dzikiego” wysypiska odpadów - **260 złotych**.

Rok 2006

- zakup gruntu pod składowisko odpadów w miejscowości Czartoria -**102.684 złotych**,
- wywóz odpadów od mieszkańców gminy –**94.741 złotych**,
- montaż separatora tłuszczów w Gminnym Ośrodku Kultury w Miastkowie - **8.540 złotych**.

W ramach realizacji celu 3 na zadania związane z ochroną środowiska wydanych zostało 398 731 złotych. Zrealizowane zostały zadania, które stanowią podstawę do wprowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami. Wykupiony został grunt pod budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Czartorii, zlikwidowane zostały „dzikie” wysypiska odpadów. Znaczną część budżetu pochłonęły jednak wydatki na odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców gminy.

Cel 4

Ekologiczny rozwój gospodarczy

Główne cele krótkoterminowe to:

- wdrażanie programów rolno – środowiskowych,
- przekwalifikowanie gospodarstw rolnych na produkcję ekologiczną,
- ekologiczna agroturystyka,
- rozwój gminy przyjazny środowisku.

Cel 5

Ochrona środowiska naturalnego

Główne cele krótkoterminowe to:

- ochrona przyrody,
- dbałość o utrzymanie i poprawę stanu naturalnego środowiska,
- wykorzystywanie zasobów odnawialnych,
- rekultywacja miejsc po zamkniętych lub dzikich eksploatacjach kopalin,
- racjonalne czerpanie z zasobów środowiska naturalnego,
- współpraca z „organizacjami zielonymi” i innymi gminami w celu ochrony przyrody.

Zadania celów 4 i 5 zrealizowane zostały w mniejszym stopniu. Zadania te są często wypełniane przez indywidualnych mieszkańców gminy, a pracownicy Urzędu Gminy mogą jedynie pełnić rolę doradczą. Dlatego też monitorowanie realizacji zadań celów 4 i 5 jest trudne do sprecyzowania i dokładnego określenia. Niemniej jednak gmina Miastkowo uczestniczy w najważniejszym projekcie, który zdecydowanie pozytywnie wpłynie na stan środowiska naturalnego – organizacji ZZO Czartoria, wraz z bardzo ważną z punktu widzenia mieszkańców gminy kwaterą do składowania odpadów zawierających azbest.

III. MONITORING PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTKOWO W LATACH 2004- 2006

Istota monitoringu polega na prowadzeniu stałych obserwacji, dokonywaniu ciągłych, systematycznych pomiarów, określaniu narzędzi pomiarów przebiegu procesów, które nas interesują. Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami są jednocześnie narzędziami planowania i zarządzania środowiskiem przez władze samorządowe. Mają na celu wspomagać rozwój obszaru i ochronę jego dziedzictwa naturalnego. Stosownie do tych dwóch funkcji powoduje zasadne wyróżnienie dwóch sfer jej obserwacji i oceny. Jedną sferą jest obserwacja „Programu...” jako dokumentu planowania działań wspomagających rozwój i ochronę środowiska z całą logiką uzasadniania tych działań, drugą zaś jest obserwacja i ocena wdrażania działań w życie. W uchwalonym „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo” autorzy zaproponowali następujące wskaźniki monitoringu w/w dokumentu.

Tabela 1

Lp	Wskaźnik	Rok 2004	Rok 2006
1	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk odpadów	0	1
2	km wodociągu	64,4	86,4
3	Liczba przyłączy wodociągowych	623	862
4	Km kanalizacji	0	0
5	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	1	1
6	Liczba obiektów na odnawialne źródła energii	0	0
7	Wzrost terenów obszarów chronionych	1160,5	1160,5

IV. REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ PRZEZNACZONYCH DO REALIZACJI W OKRESIE OBEJMUJĄCYM LATA 2007-2008, ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTKOWO

Cel 1

Budowa infrastruktury służącej ochronie środowiska

Główne cele krótkoterminowe to:

- zwodociągowanie gminy,
- budowa stacji uzdatniania wody,
- zapewnienie oczyszczania ścieków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- budowa oczyszczalni ścieków,
- budowa sieci kanalizacji,
- budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków,
- budowa zbiorników retencyjnych,
- budowa dróg,
- modernizacja kotłowni,
- budowa ścieżek rowerowych,
- budowa gazociągu.

W ramach osiągnięcia celów wykonano następujące zadania :

ROK 2007

- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Gałkówka - **koszt inwestycji – 609.535 złotych,**

- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Miastkowo - **koszt inwestycji - 179.608 złotych,**
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Zaruzie -**koszt inwestycji- 177.836 złotych,**
- asfaltowanie odcinków dróg w miejscowości Czartoria - **koszt inwestycji- 684.188 złotych.**

ROK 2008

- opracowanie projektu przydomowych oczyszczalni ścieków – **koszt inwestycji - 23.180 złotych,**
- budowa przydomowej oczyszczalni ścieków przy Gimnazjum Publicznym w Miastkowie - **koszt inwestycji - 18 354 złotych,**
- wymiana okien w Szkole Podstawowej w Tarnowie - **koszt inwestycji - 29.113 złotych,**
- asfaltowanie odcinków drogi Zaruzie – Kuleszka - **koszt inwestycji – 43.835 złotych,**
- asfaltowanie odcinków drogi powiatowej w miejscowości Leopoldowo - **koszt inwestycji – 272.980 złotych,**
- budowa wodociągu Miastkowo – Rydzewo - **koszt inwestycji -12.491 złotych,**
- położenie chodników z kostki brukowej przy Szkole Podstawowej w Rydzewie-**koszt inwestycji - 5319 złotych.**

W latach 2007 – 2008 na inwestycje związane z realizacją celu 1 wydatkowane zostało 2.056 439 złotych. Realizowane były w większości inwestycje związane z poprawą infrastruktury drogowej. Podłączono również kolejne 27 przyłączy wodociągowych. Rozpoczęte są indywidualne inwestycje związane z budową przydomowych oczyszczalni ścieków. Nie realizowano zadań związanych z termomodernizacją budynków i wymianą ogrzewania na alternatywne źródła energii, budową ścieżek rowerowych, budową gazociągu, budową zbiorników retencyjnych.

Cel 2

Edukacja ekologiczna

Główne cele krótkoterminowe to:

- system edukacji ekologicznej,
- promowanie rolnictwa ekologicznego i produkcji artykułów ekologicznych,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach,
- propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- wspieranie instytucji zajmujących się ochroną środowiska.

W ramach osiągnięcia celów wykonano następujące zadania :

ROK 2007

- organizacja konkursu czystości (selektywna zbiórka odpadów) dla dzieci i młodzieży - **11.779 złotych.**

Cel 3

Gospodarka odpadami

Główne cele krótkoterminowe to:

- kompleksowa gospodarka odpadami,
- segregacja odpadów,
- recykling,
- selekcjonowanie odpadów na składowisku,

- bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

W ramach osiągnięcia celów wykonano następujące zadania:

ROK 2007

- zakup gruntów pod budowę ZZO w Czartorii - **koszt inwestycji – 98.000 złotych,**
- wywóz odpadów komunalnych od mieszkańców gminy - **koszt inwestycji - 74.810 złotych.**

ROK 2008

- wywóz odpadów komunalnych od mieszkańców gminy - **koszt inwestycji - 162.008 złotych.**

W latach 2007 – 2008 większość wydatków stanowiły nakłady na wywóz odpadów komunalnych od mieszkańców gminy. Sytuacja ta jednak uległa zmianie po 1 stycznia 2009 roku. Obecnie koszty związane z wywozem i składowaniem odpadów ponoszą indywidualne gospodarstwa domowe. Zaoszczędzone w ten sposób środki, będą mogły być przekazane na realizację innych zadań z zakresu ochrony środowiska.

Cel 4

Ekologiczny rozwój gospodarczy

Główne cele krótkoterminowe to:

- wdrażanie programów rolno – środowiskowych,
- przekwalifikowanie gospodarstw rolnych na produkcję ekologiczną,
- ekologiczna agroturystyka,
- rozwój gminy przyjazny środowisku.

Cel 5

Ochrona środowiska naturalnego

Główne cele krótkoterminowe to:

- ochrona przyrody,

- dbałość o utrzymanie i poprawę stanu naturalnego środowiska,
- wykorzystywanie zasobów odnawialnych,
- rekultywacja miejsc po zamkniętych lub dzikich eksploatacjach kopalin,
- racjonalne czerpanie z zasobów środowiska naturalnego,
- współpraca z „organizacjami zielonymi” i innymi gminami w celu ochrony przyrody.

W ramach realizacji celu 5 rozszerzono obszar NATURA 2000 Dolina Dolnej Narwi (PLB 140014) na obszarze 26 527,90 ha ,w tym 1285 ha na terenie gminy Miastkowo zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000.

V. MONITORING PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTKOWO W LATACH 2007- 2008

Tabela 2

Lp	Wskaźnik	Rok 2006	Rok 2008
1	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk odpadów	0	0
2	km wodociągu	64,4	86,4
3	Liczba przyłączy wodociągowych	862	900
4	Km kanalizacji	0	0
5	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	1	1
6	Liczba obiektów na odnawialne źródła energii	0	0
7	Wzrost terenów obszarów chronionych	1160,5	2445,5

VI. PODSUMOWANIE

Jak wynika z powyższego „Raportu z wykonania programu ochrony środowiska dla gminy Miastkowo” w trakcie czterech lat obowiązywania „Programu..” wykonano zadania strategiczne z punktu widzenia ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju gminy i celów wytyczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Miastkowo”.

W tym okresie wykonano 277 przyłączy wodociągowych, dzięki czemu osiągnięto 98% wskaźnik zwodociągowania mieszkańców gminy. Jest to zadanie o tyle ważne, iż przy braku rozwiniętej sieci kanalizacyjnej istnieje duże niebezpieczeństwo przedostawania się zanieczyszczeń organicznych do wód wydobywanych z płytkich studni kopanych. Z takich właśnie studni pobierana jest woda do celów socjalno – bytowych w przypadku braku podłączeń do zbiorczej sieci wodociągowej.

W latach obowiązywania „Program....” został również położony duży nacisk na rozbudowę i poprawę infrastruktury drogowej, a więc zmniejszenie emisji spalin do atmosfery. Zmodernizowane zostały drogi gminne w miejscowościach Gałkówka, Miastkowo, Zaruzie, Czartoria, na odcinku Zaruzie- Kuleszka, oraz droga powiatowa w miejscowości Leopoldowo. Poprawa stanu nawierzchni drogi równoznaczna jest zarówno ze zmniejszoną emisją do atmosfery, jak również poprawą bezpieczeństwa na drogach i zwiększeniem komfortu jazdy.

Przy realizacji „Programu...” występowały też pewne nieprawidłowości np. w realizacji zadań dotyczących gospodarką odpadami. Brak opłat za wywóz odpadów komunalnych powodował nadmierną „produkcję” odpadów i nieracjonalną nimi gospodarkę. Jednocześnie gmina ponosiła ogromne nakłady na uporządkowanie odpadów komunalnych. Oszczędności z tym związane mogłyby być przekazane na rozbudowę sieci kanalizacyjnej, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków czy dokończenia wodociągowania gminy. Wymienione wyżej zadania nie zostały wykonane z powodu braków środków finansowych. W trakcie realizacji „Programu ...” zbyt mały nacisk położono na edukację ekologiczną, szczególnie wśród dorosłych mieszkańców gminy. Jest to tym istotniejsze, że przez wiele lat koszty gospodarki odpadami ponosiła gmina. W związku z tym mieszkańcy mają prawo nie znać swoich obowiązków w zakresie gospodarki odpadami i ochrony środowiska.

Dlatego realizując w dalszym ciągu „ *Program ...*” należy zwrócić uwagę na zadania strategiczne z punktu widzenia każdej gminy, a więc budowę kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków dla miejscowości o zabudowie zwartej, jak również budowie przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach o zabudowie rozproszonej.

Konieczne jest również zwrócenie większej uwagi na infrastrukturę związaną ze zdrowym, aktywnym stylem życia mieszkańców. W ciągu czterech lat obowiązywania „ *Planu...*” nie wybudowano na terenie gminy żadnej ścieżki rowerowej, nie powstał żaden program i infrastruktura promująca zdrowy styl życia.

Dlatego zarówno aktualizując, jak i wdrażając „ *Program ochrony środowiska dla gminy Miastkowo*” niezbędnym jest zwrócenie uwagi na omówione wyżej kwestie.